

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ**

КОПЕЦЬКИЙ Ярослав Рамзілович

УДК 33. 658:338.512

**ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ
ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ "ГРЕТА"**

Спеціальність 051 – економіка

АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи магістра

Краматорськ – 2020

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі Економіки підприємства Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України (м. Краматорськ).

Науковий керівник – кандидат технічних наук, доцент, доцент каф.
економіки підприємства
Касьянюк Сергій Володимирович,
Донбаська державна машинобудівна академія
Міністерства освіти і науки України
(м. Краматорськ), викладач кафедри
економіки підприємства.

Рецензент:

канд. екон. наук, доцент, доцент каф. менеджменту

Бившева Лада Олексіївна, Донбаська державна машинобудівна академія
(м. Краматорськ).

Захист роботи відбудеться *30 грудня 2020 року о 10.00* на засіданні державної
екзаменаційної комісії у Донбаській державній машинобудівній академії
Міністерства освіти і науки України за адресою : 84300, Україна, Донецька
область, м. Краматорськ, б-р. Машинобудівників, 39, ауд. 2417

Секретар ДЕК
кандидат економічних наук, доцент

Т. П. Гітис

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність роботи. В умовах ринкової економіки особливу актуальність представляє аналіз фінансового стану підприємств на ринку товарів і послуг. Це повною мірою відноситься і до підприємств агропромислового комплексу, діяльність яких, як і раніше, характеризується значною кількістю збиткових господарств, високою долею кредиторської і дебіторської заборгованості, зниженням ефективності використання основного капіталу. У зв'язку з цим росте роль і значення аналізу фінансової стійкості, платоспроможності і ділової активності агропромислових підприємств, що, з одного боку, характеризує результати діяльності, а з іншого боку - визначає перспективи розвитку господарств.

Питанням аналізу фінансового стану присвячені роботи зарубіжних і вітчизняних учених, серед них Т. Балабанов, Л.А. Бернстайн, А.Д. Бильк, И.О. Бланк, Ю. Бригхем, Л. Гапенски, Т. Р. Карлин, В. В. Ковальов, М.Н. Крейнина, Г. В. Савицкая, В. Т. Савчук, О. С. Стоянова, Р. Холт, А.Д. Шермет і інші.

Мета и завдання дослідження. *Метою кваліфікаційної роботи магістра є економічне обґрунтування методів оцінки фінансового стану підприємства.*

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішити наступні завдання:

- дослідити методи оцінки фінансового стану підприємства;
- проаналізувати сутність ліквідності та платоспроможності;
- провести аналіз фінансової стійкості підприємства;
- розробити та впровадити заходи, щодо покращення фінансового стану.

Об'єкт дослідження: процес управління показниками фінансового стану в умовах підприємства ПрАТ "Грета".

Предмет дослідження: теоретичні основи та методичні підходи до економічного обґрунтування методів оцінки фінансового стану ПрАТ "Грета".

Методи дослідження. Теоретичною та методичною основою кваліфікаційної роботи є положення сучасної економічної теорії, викладені в наукових працях вітчизняних і зарубіжних учених. У роботі використано такі методи економічних досліджень: діалектичного пізнання; теоретичного узагальнення, системного аналізу; структурно-порівняльний аналіз; табличний і графічний (характеристика сукупних показників фінансового стану підприємства).

Інформаційну базу забезпечують законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підприємств, дані фінансової звітності ПрАТ "Грета", результати власного дослідження фінансового стану підприємства.

Новизна одержаних результатів полягає у подальшому розвитку формування концептуальних, науково-методичних основ та практичних рекомендацій відносно формування системи формування та розвитку оцінки фінансового стану на підприємстві ПрАТ "Грета".

удосконалено:

фінансово-аналітичний підхід до методики оцінки фінансового стану на підприємстві ПрАТ "Грета" на підґрунті використання експрес-діагностики банкрутства підприємств.

дістало подальшого розвитку:

фінансово-аналітичний підхід задля розрахунку основних факторів які характеризують фінансовий стан підприємства на підґрунті узагальнення та системного компонування показників оцінки ефективності використання та інформативності цих показників, розробка заходів, щодо покращення показників;

науково-методичні підходи до визначення суті витрат підприємств підприємства;

обґрунтування результату удосконалення системи управління фінансовим станом підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні та науково-методичні положення, викладені в роботі, доведено до рівня практичних рекомендацій і впроваджено у роботу ПрАТ "Грета".

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота магістра самостійно виконаною працею, в якій наведено авторські положення, висновки і рекомендації щодо економічного обґрунтування системи удосконалення та оптимізації фінансового стану підприємства.

Публікації. Основні положення та результати роботи відображено у науковій праці - у науковому виданні ВАК. Загальний обсяг публікацій складає 1,2 ум. друк. арк., з яких особисто авторові належить 0,25 ум.-друк. арк.

Обсяг і структура роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 131 сторінку основного тексту. Робота містить 28 таблиць та 4 рисунки, список використаної літератури (47 бібліографічних джерела), 3 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Перший розділ роботи «**Теоретичні основи і методика фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства**» спрямований на визначення основних напрямів та цілей фінансово-економічного аналізу і визначення особливостей управління фінансовим станом на підприємстві.

Фінансовий стан організації характеризується системою показників, що відбивають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів організації. Розрахунок і аналіз показників фінансового стану робиться за даними балансу організації в певній послідовності.

Важливою функцією фінансово - економічного аналізу являється наукове обґрунтування поточних і перспективних планів. Без глибокого економічного аналізу результатів діяльності підприємства за минулі роки (5-10 років) і без обґрунтованих прогнозів на перспективу, без вивчення закономірностей розвитку економіки підприємства, без виявлення недоліків, що мали місце, і помилок не можна розробити науково обґрунтований план, вибрати оптимальний варіант управлінського рішення.

Основна мета фінансового аналізу - отримання невеликого числа ключових (найбільш інформативних) параметрів, що дають об'єктивну і точну картину фінансового стану підприємства, його прибутків і збитків, змін в структурі

активів і пасивів, в розрахунках з дебіторами і кредиторами. При цьому аналітика і керівника (менеджера) може цікавити як поточний фінансовий стан підприємства, так і прогноз на найближчу або віддалену перспективу, тобто очікувані параметри фінансового стану.

Зміст конкретних цілей фінансового аналізу істотно залежить від завдань суб'єктів фінансового аналізу.

У другому розділі «Аналіз фінансового стану ПрАТ «Грета»» приведена характеристика діяльності підприємства і визначені можливості для управління фінансовим станом.

ПрАТ "Грета" складається з одного виробництва: -виробництво газових та електричних плит.

Аналіз за 2019 рік свідчать про те, що в звітному періоді виручка зменшилася до 18386 тис. грн., А операційні витрати знизилися до 11176 тис. грн., В результаті в звітному періоді у підприємства чистий прибуток знизився на 470 тис. грн. і склала 105 тис. грн.

Власний капітал зменшився на 14337 тис. грн. Сукупні активи зменшилися на 35018 тис. грн. Дебіторська заборгованість зросла на 8010 тис. грн., А кредиторська заборгованість зменшилася на 20385 тис. грн.

Оцінка співвідношень темпів зростання основних показників підприємства в 2019 році свідчить про те, що дане співвідношення не виконується, тобто темпи зростання активів більше темпів зростання виручки, а зниження прибутку свідчить негативною роботі підприємства. При цьому темп зростання сукупних активів становить 97,41%, темп зростання виручки становить 75,38%, а зниження прибутку становить 18,26%.

Сума доходів підприємства в 2019 році зменшилася на 7553 тис. грн. Негативний вплив на динаміку доходів справила виручка від реалізації (зниження на 7543 тис. грн.).

Загальна сума витрат і відрахувань у 2019 році зменшилася на 6739 тис. грн., При цьому абсолютне зниження величини доходів більше зниження витрат, внаслідок чого сума прибутку знизилася. В абсолютному вираженні найбільше зміна спостерігається в зниженні собівартості реалізованої продукції сума якої знизилася на 3840 тис. грн.

Порівняльний аналіз показників рентабельності показав, що в 2018 році величина прибутку знизилася. В результаті на кінець року показник валової рентабельності продажів зріс майже в два рази. У 2019 році тенденція зниження прибутку збереглася і на кінець аналізованого періоду всі показники рентабельності істотно знизилися, хоча і мають позитивне значення.

Протягом 2019 року дефіцит власних оборотних коштів зменшився ще на 57158,2 тис. грн. і склав 46253,6 тис. грн. Це також негативно характеризує діяльність підприємства.

Протягом усього звітного періоду показники забезпеченість підприємства власними оборотними засобами мали від'ємне значення хоча в абсолютних величинах відбулося їх зниження, що пояснювалося зниженням дефіциту власних оборотних коштів підприємства на кінець звітного періоду.

Аналіз фінансової стійкості підприємства з позиції забезпеченості запасів нормальними джерелами фінансування показав, що рівень фінансової стійкості в звітному періоді характеризується як нормальний.

Проведений аналіз ліквідності балансу показав, що баланс не є ліквідним, оскільки не виконується перше та четверте співвідношення.

Аналіз показав, що в 2018 році відбулося зростання всіх показників ліквідності (крім абсолютної ліквідності). У 2019 році також відбулося зростання всіх показників ліквідності (крім абсолютної ліквідності).

Порівняльний аналіз показників ділової активності за 2018 і 2019 роки підтверджує погіршення фінансового становища підприємства. При цьому це положення залишається незадовільним, тому необхідно розробити комплекс заходів щодо поліпшення фінансового стану підприємства і підвищення рівня прибутку підприємства.

У третьому розділі **«Розробка стратегії поліпшення фінансового положення ПрАТ «Грета»** було розглянуто сучасні напрями оптимізації фінансового стану підприємства, обрано інструментарій удосконалення системи управління фінансовим станом завдяки застосування процедури функціонального моделювання та обґрунтовано його використання.

Безпосереднім завданням управління фінансами підприємств є забезпечення формування та правильного розподілу виручки від реалізації продукції для відновлення оборотних коштів, формування амортизаційного фонду, валового та чистого доходу. Кожне підприємство прагне забезпечити ліквідність оборотних активів для своєчасного погашення короткострокової кредиторської заборгованості. Тому своєчасне та повне надходження виручки від реалізації продукції постійно контролюється фінансовими управліннями.

Управління фінансами підприємств включає також сферу формування, розподілу та використання прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства. Розподіл прибутку є однією з форм реалізації економічних інтересів учасників процесу відтворення. Так, у результаті фінансово-господарської діяльності підприємств держава отримує свою частку у вигляді податків, підприємство - у вигляді чистого прибутку, а працівники - від розподілу і використання частини прибутку. Від регулювання розподілу чистого доходу залежить мотивація розвитку виробництва, можливість подальшого збільшення прибутку.

Аналізуючи всі зазначені методології, ми дійшли висновку, що для моделювання процесу управління фінансами підприємства слід скористатися методологією IDEF0, оскільки вона повною мірою відповідає встановленим вимогам.

Найбільш загальне та абстрактне описання процесу управління фінансами підприємства дає діаграма вищого рівня (A-0), представлена на рис. 1.

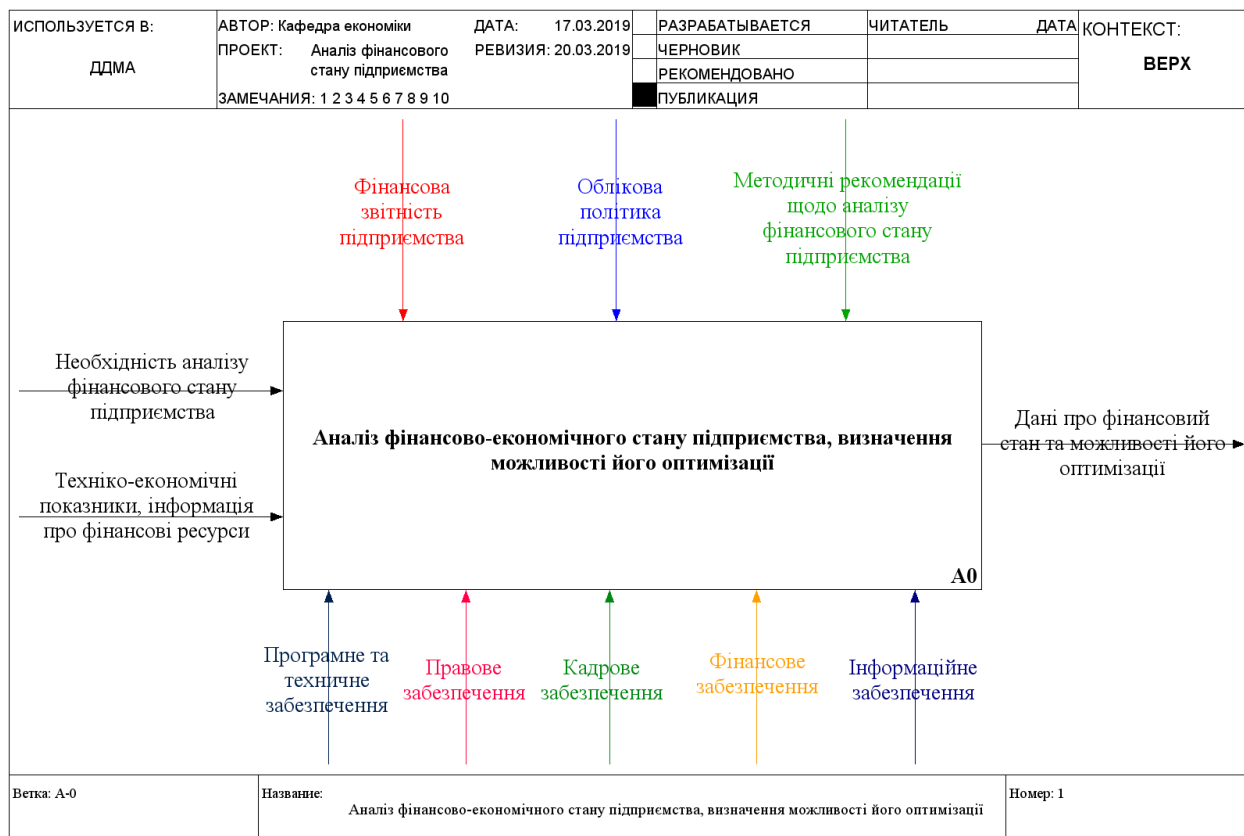

Рисунок 1 – Моделі IDEF0 ПрАТ «Грета».

Джерело: власна розробка.

На рис. 3.2. представлена дочірня діаграма, створена під час декомпозиції діаграми вищого рівня.

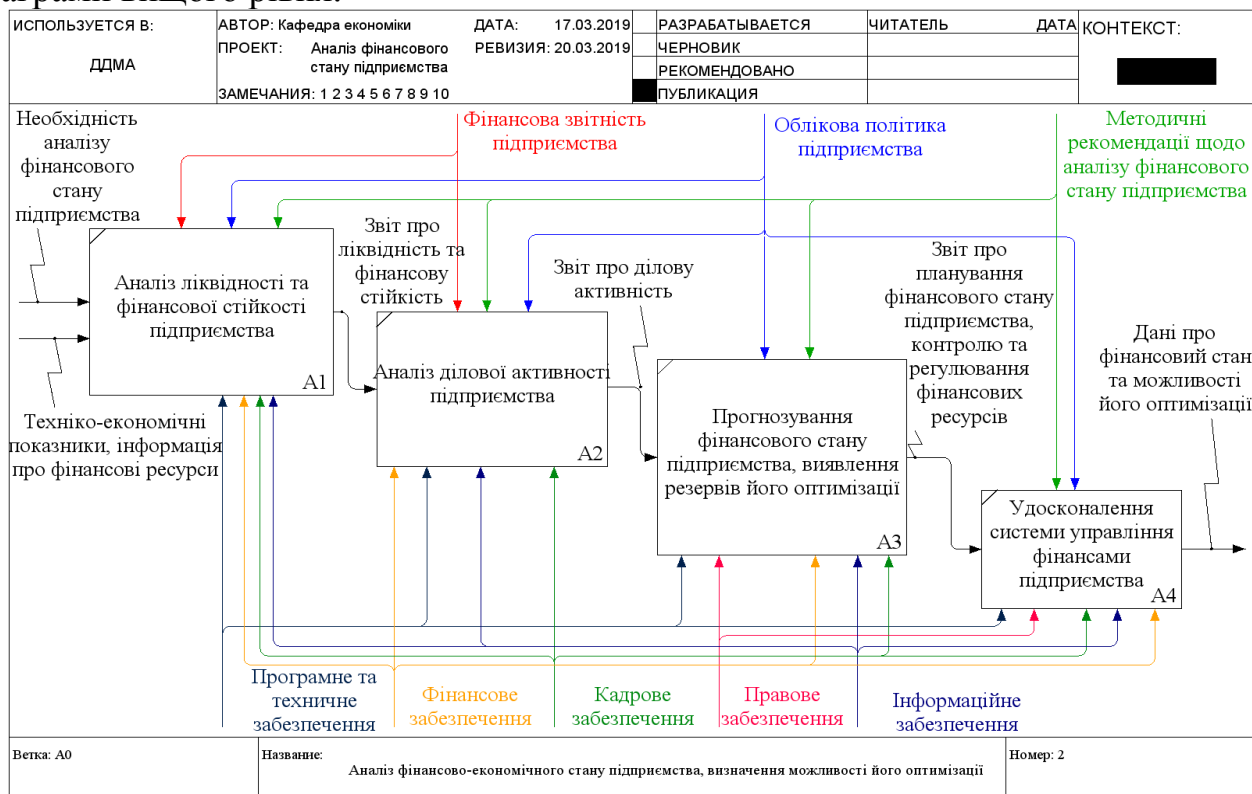

Рисунок 2 – Дочірня діаграма моделі IDEF0 ПрАТ «Грета».

Джерело: власна розробка.

Проведемо оцінку ефективності запропонованих заходів.

На підставі множинного регресійного та дисперсійного аналізу встановимо залежність між прибутком підприємства та виторгом і собівартістю. Вихідні дані для аналізу представлені в табл. 3.4.

Таблиця 1 – Вихідні дані для прогнозного аналізу

рік	прибуток	виторг	собівартість
2017	1788,90	24404,84	9178,20
2018	2010,00	26527,00	10198,00
2019	575,00	24391,00	13320,00
2020	105,00	18386,00	11176,00

Результати аналізу наведені в табл. 2 – 5.

Таблиця 2 – Визначення кореляційних коефіцієнтів

Кореляція			
	прибуток	виторг	собівартість
прибуток	1		
виторг	0,850399243	1	
собівартість	-0,729284289	-0,265224344	1

Таблиця 3 – Множинний регресійний аналіз

Регресійна статистика	
Множинний R	0,998063669
R-квадрат	0,996131088
Нормований R-квадрат	0,992262176
Стандартна помилка	80,72305262
Спостереження	5

Таблиця 4 – Дисперсійний аналіз

	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значущість F</i>
Регресія	2	3355465,41	1677732,705	257,4705833	0,003868912
Залишок	2	13032,42245	6516,211225		
Всього	4	3368497,832			

Таблиця 5 – Результати аналізу

	Коефі- цієнти	Стандарт на помилка	<i>t</i> -статис- тика	<i>P</i> - Значення	Нижні 95%	Верхні 95%	Нижні 95,0%	Верхні 95,0%
Y-перетин	-152,00559	462,48435	-0,3286718	0,773626	-2141,9154	1837,903	-2141,9154	1837,903
виторг	0,1970236	0,0127177	15,492034	0,004141	0,1423036	0,251743	0,1423036	0,251743
собівартість	-0,3061767	0,0257755	-11,878567	0,007012	-0,4170808	-0,19527	-0,417088	-0,19527

Графічно залежність представлена на рис. 3.

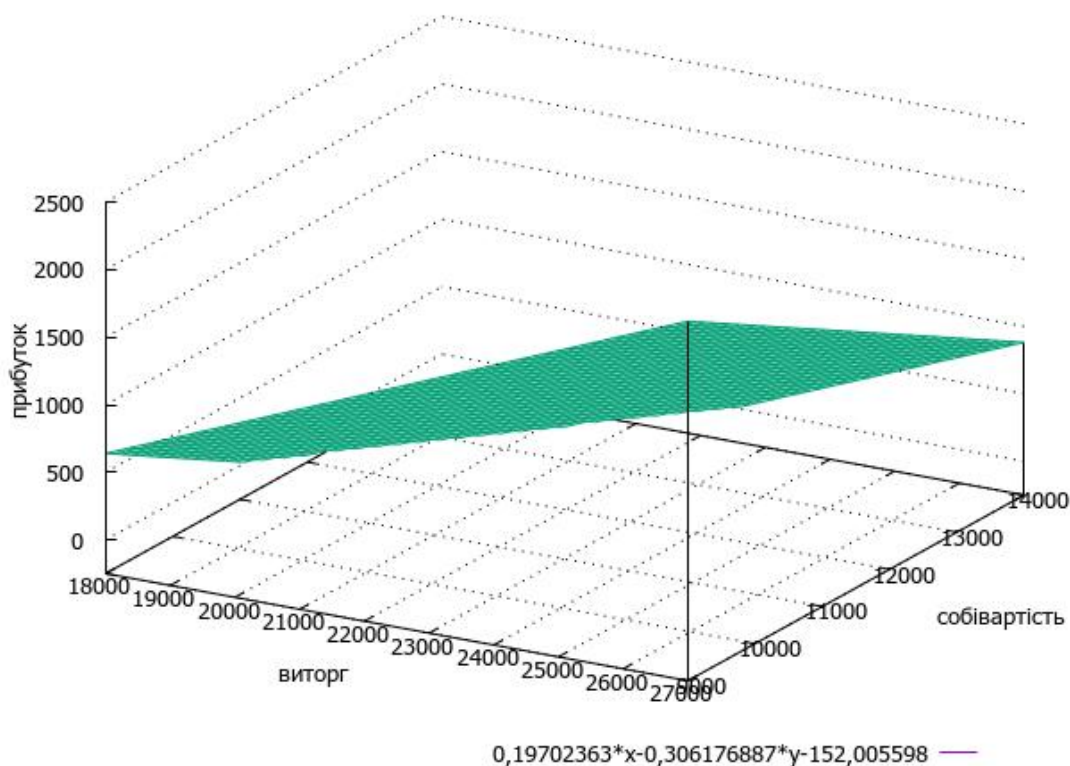

Рисунок 3 – Залежність між прибутком та виторгом і собівартістю (побудовано на підставі фінансової звітності та власних розрахунків).

Відповідно залежність між прибутком та виторгом і собівартістю має вигляд:

$$\text{прибуток} = 0,1970 * \text{виторг} - 0,3062 * \text{собівартість} - 152,0056$$

У 4 розділі з охорони праці проаналізовано небезпечні і шкідливі виробничі фактори при роботі користувача ПЕОМ, розроблені заходи щодо забезпечення безпечних і комфортних умов праці. Розроблено заходи дозволили підвищити продуктивність праці.

ВИСНОВКИ

У ході кваліфікаційної роботи було досліджено фінансовий стан ПрАТ «Грета».

1. Розглянуто питання управління фінансовим станом сучасного підприємства.

2. Проведено аналіз фінансового стану ПрАТ «Грета». ПрАТ "Грета" складається з одного виробництва: -виробництво газових та електричних плит.

3. Встановлено, що в звітному періоді виручка зменшилася до 18386 тис. грн., а операційні витрати знизилися до 11176 тис. грн. В результаті в звітному періоді у підприємства чистий прибуток знизився на 470 тис. грн. і склала 105 тис. грн.

4. Порівняльний аналіз показників ділової активності за 2018 і 2019 роки підтверджує погіршення фінансового становища підприємства. При цьому це положення залишається незадовільним, тому необхідно розробити комплекс заходів щодо поліпшення фінансового стану підприємства і підвищення рівня прибутку підприємства.

5. Для моделювання процесу управління фінансами підприємства слід скористатися методологією IDEF0, оскільки вона повною мірою відповідає встановленим вимогам. На підставі множинного регресійного та дисперсійного аналізу встановлено залежність між прибутком підприємства та виторгом і собівартістю.

6. У розділі з охорони праці проаналізовано небезпечні і шкідливі виробничі фактори при роботі користувача ПЕОМ, розроблені заходи щодо забезпечення безпечних і комфортних умов праці. Розроблено заходи дозволили підвищити продуктивність праці .

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Віхрова Є.П., Коpecький Р.Р., Губанов О.О., Лютий М.Е. Моделювання бізнес-процесів управління персоналом на прикладі підприємства харчової промисловості

АНОТАЦІЯ

Копецький Ярослав Рамзілович. Вдосконалення системи управління фінансовим станом підприємства ПрАТ "Грета". - Кваліфікаційна праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 Економіка. – Донбаська державна машинобудівна академія МОН України, Краматорськ, 2020.

Об'єкт дослідження - процес управління показниками фінансового стану в умовах підприємства ПрАТ "Грета".

Предмет дослідження - теоретичні основи та методичні підходи до економічного обґрунтування методів оцінки фінансового стану ПрАТ "Грета".

У першому розділі роботи надано визначення фінансового стану підприємства, методів оцінки фінансового стану підприємства, приведена інформаційна база дипломної роботи.

У другому розділі була надана коротка техніко-економічна характеристика підприємства, проведено аналіз майнового стану підприємства, аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості.

В третьому розділі обґрунтовано на методичному рівні та доведено доцільність вдосконалення систему оцінки фінансового стану підприємства для ПрАТ "Грета".

В четвертому розділі наведено кількісну оцінку умов праці на робочому місці, розглянуті основні напрями забезпечення безпечних і комфортних умов праці та напрями забезпечення безпечних та комфортних умов праці при роботі на ПЕОМ.

Ключові слова: фінансово-економічний аналіз, фінансовий стан підприємства, рентабельність, ліквідність, кредитоспроможність, фінансова стійкість, баланс

АННОТАЦИЯ

Конецкий Ярослав Рамзилович Совершенствование системы управления финансовым состоянием предприятия ЗАО "Грета". - Квалификационная работа на правах рукописи.

Квалификационная работа на соискание степени высшего образования - магистра по специальности 051 Экономика. - Донбасская государственная машиностроительная академия МОН Украины, Краматорск, 2020.

Объект исследования - процесс управления показателями финансового состояния в условиях предприятия ЗАО "Грета".

Предмет исследования - теоретические основы и методические подходы к экономическому обоснованию методов оценки финансового состояния ЗАО "Грета".

В первом разделе работы дано определение финансового состояния предприятия, методов оценки финансового состояния предприятия, приведена информационная база дипломной работы.

Во втором разделе была предоставлена краткая технико-экономическая характеристика предприятия, проведен анализ имущественного состояния предприятия, анализ ликвидности, платежеспособности и финансовой устойчивости.

В третьем разделе обоснован методическом уровне и доказана целесообразность совершенствования системы оценки финансового состояния предприятия для ЗАО "Грета".

В четвертом разделе приведены количественную оценку условий труда на рабочем месте, рассмотрены основные направления обеспечения безопасных и комфортных условий труда и направления обеспечения безопасных и комфортных условий труда при работе на ПЭВМ.

Ключевые слова: финансово-экономический анализ, финансовое состояние предприятия, рентабельность, ликвидность, кредитоспособность, финансовая устойчивость, баланс

SUMMARY

Kopetsky Yaroslav Ramzilovich. Improving the financial management system of the enterprise PJSC "Greta" - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 051 Economics. - Donbas State Machine-Building Academy of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kramatorsk, 2020.

The object of the research is the process of managing the indicators of financial condition in the conditions of the enterprise PJSC "Greta".

The subject of the research is theoretical foundations and methodological approaches to the economic justification of methods for assessing the financial condition of PJSC "Greta".

The first section of the work provides a definition of the financial condition of the enterprise, methods of assessing the financial condition of the enterprise, the information base of the thesis.

The second section provided a brief technical and economic characteristics of the enterprise, an analysis of the property status of the enterprise, analysis of liquidity, solvency and financial stability.

The third section substantiates at the methodological level and proves the feasibility of improving the system of assessing the financial condition of the enterprise for PJSC "Greta".

The fourth section provides a quantitative assessment of working conditions in the workplace, considers the main areas of safe and comfortable working conditions and areas of safe and comfortable working conditions when working on a PC.

Keywords: *financial and economic analysis, financial condition of the enterprise, profitability, liquidity, creditworthiness, financial stability, balance*